

डॉ.होमी भाभा स्टेट विद्यापीठ, मुंबई या
विद्यापीठाच्या सांविधिक पदांची निर्मिती
करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्र. रुसायो-२०१८/प्र.क्र.२४८/भाग-१/विशि-३
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक:- ०७ मार्च, २०१९

संदर्भ :-

- १) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग शासन निर्णय क्र. रुसायो-२०१३/प्र.क्र.४१८/वि.शि.-३
दि. २० मे, २०१५.
- २) मानव संसाधन विकास मंत्रालय, भारत सरकारच्या दि. २५ मे, २०१८ रोजी झालेल्या
प्रकल्प मंजूरी मंडळाच्या (Project Approval Board) बैठकीचे इतिवृत्त.
- ३) दिनांक २०/१२/२०१८ रोजी झालेल्या मा. मंत्रीमंडळ बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र राज्यात उच्च शिक्षणात गुणवत्ता, सर्वदूर संधी, समानता यासाठी केंद्र शासनाने तयार केलेल्या राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियानाच्या अंमलबजावणीबाबत दि. २१/०४/२०१५ रोजी मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत निर्णय घेण्यात आलेला आहे. राज्य मंत्रीमंडळाने घेतलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने ही योजना राज्यात प्रभावीपणे राबविण्यासाठी उपरोक्त संदर्भ क्रमांक १ च्या शासन निर्णयाद्वारे राज्य प्रकल्प संचालनालयाची स्थापना करण्यात आलेली आहे.

सद्यःस्थितीत विद्यमान मुंबई, पुणे सारख्या मोठ्या विद्यापीठांना मोठ्या संख्येने संलग्नित असलेल्या महाविद्यालयांवर सनियंत्रण करणे आव्हानात्मक झालेले आहे. राज्यातील उच्च शिक्षणाचा दर्जा उंचावण्यासाठी महाविद्यालयांचे शैक्षणिक मुल्यांकन करणे, महाविद्यालयांकडून आवश्यक भौतिक सुविधा पुरविण्यात येतात किंवा नाही या बाबीची तपासणी करणे विद्यापीठांना कठीण जात आहे.

अशा परिस्थितीत विद्यापीठांच्या कार्यक्षेत्रातील ३ ते ५ महाविद्यालये एकत्र करून विविध विद्याशाखांचा संगम होऊन समुह विद्यापीठाची स्थापना केल्यास उपलब्ध मानव संसाधन व अन्य उपलब्ध साधनसुविधांचा उच्चतर वापर होईल तसेच वेगाने बदलत जाणा-या जागतिकीकरणाच्या प्रवाहात रोजगार निर्मितीभिमुख अभ्यासक्रम राबविणे समुह विद्यापीठांना शक्य होणार आहे. समुह विद्यापीठ संकल्पनेने छोट्या समुह विद्यापीठांतर्गत महाविद्यालयांना एकप्रकारे स्वायत्तता मिळाल्याने शैक्षणिक दर्जा वाढविणे शक्य होणार आहे.

मा.मंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांच्या अध्यक्षतेखाली रुसा कॉन्सिलच्या दि. ०९.०५.२०१८ रोजीच्या बैठकीत घेतलेल्या निर्णयानुसार “शासकीय विज्ञान संस्था, मुंबई (इन्सिट्यूट ऑफ सायन्स) हे मुख्य महाविद्यालय व सिडनेहॅम कॉलेज, मुंबई, एलफिन्स्टन कॉलेज, मुंबई व शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, मुंबई (गव्हर्नमेंट बी.एड कॉलेज) ही ३ सहभागी महाविद्यालये यांचा समावेश असलेला डॉ.होमी भाभा स्टेट विद्यापीठ, मुंबई स्थापन करण्याचा प्रस्ताव केंद्र शासनाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला होता.

केंद्र शासनाच्या मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाने दि. २५.०५.२०१८ रोजी झालेल्या प्रोजेक्ट ऑप्रुवल बोर्ड (PAB) च्या १२ व्या बैठकीत RUSA १.० अंतर्गत प्रस्तावित डॉ.होमी भाभा स्टेट विद्यापीठ, मुंबई स्थापन करण्यास मान्यता दिली आहे.

त्यास अनुसरुन महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३(६) च्या तरतूदीनुसार डॉ.होमी भाभा स्टेट विद्यापीठ, मुंबई स्थापनेची अधिसूचना जारी करण्याच्या अनुषंगाने " डॉ.होमी भाभा स्टेट विद्यापीठ, मुंबई अधिनियम २०१८" चा मसुदा मा. मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेसाठी सादर केला असता दिनांक २० डिसेंबर, २०१८ रोजी झालेल्या मा. मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत डॉ.होमी भाभा स्टेट विद्यापीठ, मुंबई स्थापन करण्याबाबत अधिनियमाची अधिसूचना निर्गमित करण्यासाठी मान्यता देण्यात आली आहे. त्याअनुषंगाने डॉ.होमी भाभा स्टेट विद्यापीठ, मुंबई स्थापनेची अधिसूचना दिनांक १३ फेब्रुवारी, २०१९ रोजी राजपत्रात प्रसिद्ध करण्यात आली आहे.

डॉ.होमी भाभा स्टेट विद्यापीठ, मुंबई स्थापन करण्यासाठी नवीन सांविधिक पद निर्मितीस मा. मंत्रीमंडळाने दिलेल्या मान्यतेस अनुसरुन शासन निर्णय निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यास अनुसरुन शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:-

“शासकीय विज्ञान संस्था, मुंबई (इन्सिट्यूट ऑफ सायन्स) हे मुख्य महाविद्यालय व सिडनेहॅम कॉलेज, मुंबई, एलफिन्स्टन कॉलेज, मुंबई व शासकीय अध्यापक महाविद्यालय, मुंबई (गव्हर्मेंट बी.एड कॉलेज) ही ३ सहभागी महाविद्यालये यांचा समावेश असलेला डॉ.होमी भाभा स्टेट विद्यापीठ, मुंबई करिता मा. मंत्रीमंडळाने दिलेल्या मान्यतेच्या अनुषंगाने मंजूर करण्यात आलेल्या पदांपैकी तुर्तास खाली दिलेल्या तक्त्याप्रमाणे आवश्यक असणाऱ्या ५ सांविधिक पदांच्या निर्मितीस शासनाची मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

अ. क्र.	पदाचे नाव	पद संख्या	वेतनश्रेणी (सहाय्या वेतन आयोगा नुसार)	ग्रेड पे	मासिक वेतन	वार्षिक वेतन
१	कुलगुरु	०१	७५०००	--	२२५०००	२७०००००
२	कुलसचिव	०१	३७४००-६७०००	८९००	१२००००	१४४००००
३	संचालक, परिक्षा व मुल्यमापन मंडळ	०१	३७४००-६७०००	८९००	१२००००	१४४००००
४	संचालक, नवोपक्रम, नव-संशोधन व साहचर्य मंडळ	०१	३७४००-६७०००	८९००	१२००००	१४४००००
५	वित्त व लेखा अधिकारी	०१	३७४००-६७०००	८९००	१२००००	१४४००००

तसेच डॉ.होमी भाभा स्टेट विद्यापीठाकरिता आवश्यक असणाऱ्या व मा. मंत्रीमंडळाने मान्यता दिलेल्या असांविधिक व बाह्य स्रोतामार्फत भरावयाच्या पदांबाबतचे आदेश स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

सदर योजनेवरील खर्च "मागणी क्रमांक - डब्ल्यु-२, प्रधानशीर्ष- २२०२- सर्वसाधारण शिक्षण, ०३- विद्यापीठीय व उच्च शिक्षण, १०२- विद्यापीठांना सहाय्य, - (०७) (०१) व (०२) राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान अंतर्गत शासकीय संस्थांना सहाय्यक अनुदान (राज्य हिस्सा) (२२०२ आय २७२), ३१ सहाय्यक अनुदाने व (केंद्र हिस्सा) (२२०२ आय २६३), ३१ सहाय्यक अनुदाने या लेखाशिर्षाखाली मधील मंजूर तरतुदीतून भागविण्यात येईल.

सदर शासन निर्णय नियोजन विभाग यांचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. २३२/१४७१ दि.०२/११/२०१८ व वित्त विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र. ९४१/व्यय-५ दि.१९/११/२०१८ अन्वये दिलेल्या मान्यतेच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०१९०५०९१७०७१५७९०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सिध्दार्थ खरात)

सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल तथा विद्यापीठाचे कुलपती यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे खाजगी सचिव.
३. मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे खाजगी सचिव.
४. प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान, मुंबई.
५. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र, नागपुर.
६. महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपुर.
७. कुलगुरु/ कुलसचिव, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.
८. कुलगुरु/ कुलसचिव, डॉ.होमी भाभा स्टेट विद्यापीठ, मुंबई.
९. संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे.
१०. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई.
११. सहसंचालक, उच्च शिक्षण, मुंबई.
१२. नियोजन विभाग (कार्यासन १४७१) मंत्रालय, मुंबई.
१३. वित्त विभाग, (कार्यासन व्यय-५), मंत्रालय, मुंबई.
१४. सचिव (उ.व.तं.शि) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
१५. सह सचिव (विशि) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
१६. कार्यासन अधिकारी (साशि-१) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१७. निवडनस्ती.